

RÉTSÁG VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

2651 Rétság, Rákóczi út 20. Telefon: 35/550-100

www.retsag.hu Email: hivatal@retsag.hu

Előterjesztést készítette és előterjeszti: Kovácsné Gregor Márta

Rétsági Család- és Gyermekjóléti Központ 2017. évi beszámolójának elfogadása

ELŐTERJESZTÉS

a képviselő-testület 2018. június 29-i ülésére

Tárgyalja

- Szociális bizottság
 Pénzügyi és Városüzemeltetési Bizottság
 Közbeszerzési Bizottság
 Képviselő-testület

Ülés

- Nyílt
 Zárt

Szavazás

- Nyílt szavazás
 Titkos szavazás
 Egyszerű többség
 Minősített többség

1. A tárgyalandó témakör tárgyilagos és tényszerű bemutatása

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. § (1) bekezdésében foglaltak szerint az állami intézmény fenntartója a szakmai munka eredményességét az intézmény által készített szakmai beszámoló alapján értékeli.

A Rétsági Család- és Gyermekjóléti Központ 2017. évben végzett szakmai munkájáról szóló beszámoló elkészítése megtörtént.

A fentiek alapján kérem az előterjesztés megtárgyalását, és a Rétsági Család- és Gyermekjóléti Központ beszámolójának elfogadását a határozati javaslat „A” változata szerint.

Rétság, 2018. június 07.

Kovácsné Gregor Márta
intézményvezető

2. Határozati javaslat

„A” változat

RÉTSÁG VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK /2018.(VI.29.) KT. HATÁROZATA

Rétság Város Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta a Rétsági Család- és Gyermekjóléti Központ 2017. évi szakmai munkájáról szóló beszámolót, és azt a határozati javaslat 1. melléklete szerinti tartalommal elfogadja.

Felelős: Rétsági Család- és Gyermekjóléti Központ intézményvezetője

---

„B” változat

**RÉTSÁG VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK
/2018.(VI.29.) KT. HATÁROZATA**

Rétság Város Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta a Rétsági Család- és Gyermejjóléti Központ 2017. évi szakmai munkájáról szóló beszámolót, és az abban foglaltakat nem fogadja el.

Rétság, 2018. június 07.

Törvényességi záradék: Az előterjesztés jogszabálysértést nem tartalmaz.

Dr. Varga Tibor
jegyző

Rétsági Család- és Gyermekjóléti Központ
Beszámoló a 2017. évben végzett szakmai munkáról

Az intézmény indulása

A Rétsági Család- és Gyermekjóléti Központ (továbbiakban: Központ) törzskönyvi bejegyzése 2017. január 09. napján történt meg. A szolgáltatási nyilvántartásba történő bejegyzésére - amely időponttól ténylegesen szakmai munkát lehetett végezni – csak hetekkel később, 2017. február 16. napján került sor. A két esemény között eltelt időszakban igyekeztünk kialakítani az intézmény működésének kereteit, feltételeit. Ennek érdekében felvettük a kapcsolatot a Magyar Államkincstárral, a számlavezetést biztosító pénzügyi intézménnyel, telefonvonalat, internet-hozzáférést igényeltünk, kidolgoztuk a munkavégzéshez szükséges dokumentációs és nyilvántartási rendszert, valamint berendeztük az iroda- és egyéb helyiségeket. Részt vettünk a Horpácson, illetve a Verőcén tartott éves jelzőrendszeri tanácskozáson, ahol a korábban már működő váci gyermekjóléti központ munkatársaitól is szerezhettünk tapasztalatokat.

Február közepétől, a működési engedély birtokában hivatalosan is felvettük a kapcsolatot a rétsági járás területén működő két család – és gyermekjóléti szolgálattal, a jelzőrendszer tagjaival, valamint a szakmai munkát koordináló miskolci Módszertani Központtal. Ekkor került sor az intézmény regisztrációjára azon elektronikus felületeken, melyek használatával adatszolgáltatási kötelezettségünket teljesítjük, illetve rögzítjük a napi ügyfélforgalmat. 2017. áprilisáig mind a négy, kötelezően alkalmazandó személy felvételre került. A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság működési nyilvántartásában regisztráltuk a munkatársakat, mely alapján továbbképzésen vehetünk részt. Az intézmény szervezeti és szakmai felépítése, tárgyi és személyi feltételei alkalmassá váltak arra, hogy megkezdjük a szakmai munkát.

Szakmai munka

A Központ feladatai a Gyermekvédelmi törvényről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 40/A. §-ban kerültek meghatározásra. Ügyfélkörüként azokat a családokat, gyermekeket kell tekinteni, akiknél a kialakult veszélyeztetettség a gyermekjóléti szolgálatok által nyújtott, önkéntesen igénybe vett alapellátás keretein belül nem szüntethető meg, és hatósági intézkedés szükségességéről kell döntenie. A működési engedély kézhez vételét követően megkezdődött az esetek gyermekjóléti szolgálatok általi átadása, beérkezése. Az első hónapban 47 gyermek aktáját vettük át. Az év végére ez a szám közel a háromszorosára nőtt, az alábbiak szerint:

- 61 gyermek esetében tettünk javaslatot *védelembe vételre*, mely során a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetésére alkalmas, kötelezően betartandó magatartási szabályok kerülnek rögzítésre. Személyre szabott, egyéni gondozási-nevelési tervet készítünk, betartatjuk az abban foglaltakat. Az intézkedés célja a veszélyeztetettség elhárítása, a gyermek családból történő kiemelésének megelőzése.
- 8 gyermek esetében javasoltunk *ideiglenes hatályú elhelyezést*, vagyis a gyermek családból való azonnali kiemelését. Ezekben az esetekben a gyermek súlyos

veszélyeztetettsége állt fenn; 4 esetben oly mértékben, hogy feljelentést is tettünk a Rétsági Rendőrkapitányságon. (Egy kivétellel a rendőrségi nyomozás az ügyészséghez továbbított vádemelési javaslattal zárult.)

- 43 gyermek ügyében tettünk javaslatot *nevelésbe vételre*, a gyermek családból való kiemelésére. A szakellátásba kerülést az indokolta, hogy a korábban elrendelt védelemben vétel nem vezetett eredményre, a veszélyeztetettség mértékét nem sikerült csökkenteni. Ilyenkor a szülő(k) szülői felügyeleti joga szünetel, a gyermek törvényes képviselőjét gyermekvédelmi gyám látja el. A 9 év alatti gyerekek nevelőszülőnél, az idősebbek lakásotthonban kerülnek elhelyezésre. A Központ elsődleges feladata a vérszerinti család alkalmassá tétele arra, hogy a gyermek visszahelyezhető legyen a családjába, valamint közreműködik a kapcsolattartások során.
- 2 gyermek esetében -a család együttműködésének hiányában- nem volt reális célkitűzés a hazagondozás, így *harmadik személynél történő elhelyezésre* nyújtottunk be javaslatot, mely alapján a gyámhivatal pert indított, a gyermekek sorsának megnyugtató rendezése érdekében.
- 20 gyermek ügyében tettünk javaslatot *családba fogadásra*, amely esetben a szülő felügyeleti joga szünetel, a gyermek törvényes képviselőjét az a személy látja el - általában családtag -, akit a gyámhivatal arra kirendel. Javaslattal éltünk a szülő átmeneti akadályoztatása (pl. külföldi munkavégzés, hosszabb betegség) esetén, illetve ha a gyermek szakellátásba került volna, de volt olyan alkalmas hozzátartozó, aki vállalta a gyermek további gondozását.
- 2 gyermek nevelésbe vételének megszüntetésére, családba való visszahelyezésére került sor; ezen esetekben az *utógondozással* kapcsolatos feladatokat láttuk el.
- 2 gyermek esetében a bűnismétlés megelőzését célzó *megelőző pártfogás elrendelésének* mellőzésére tettünk javaslatot, a családdal való kapcsolatfelvétel és a kockázatértékelés alapján.
- A Gyvt. által megfogalmazott, hatósági intézkedéshez kapcsolódó feladatink közül csupán a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása volt az, melyre az elmúlt év során nem volt példa.

A Gyvt. előírásainak megfelelően Központunk kialakította a gyermekek igényeinek és szükségleteinek megfelelő egyéni és csoportos *speciális szolgáltatásait*:

- *Az utcai szociális munka* kötelezően ellátandó feladatunk, amely tevékenység célja elsősorban a csellengő gyermekek felkutatása, különös tekintettel a lakóhelyéről eltávozó, vagy gondozója által kitett gyermekekre. A tavalyi év során egy testvérpár esetében azonnali intézkedés vált szükségessé, akiket gyámhivatali határozat alapján nevelőszülőhöz szállítottunk, mert az éjszakát már nem tudták volna fedél alatt eltölteni. További két kiskorú esetében elősegítettük a lakóhelyükre való visszakerülést.
- Irodahelyiségeink kialakításánál figyelemmel voltunk arra, hogy *kapcsolattartási ügyelet* biztosítására alkalmas semleges hely rendelkezésre álljon, ahol a gyermek és az arra jogosult hozzátartozója biztonságos körülmények között találkozhatnak. A feladat lebonyolításával megbízott kolléga elkészítette a nyomon követéshez

szükséges dokumentumokat (kapcsolattartási ügyelet házirendje, intézményi keretmegállapodás, kapcsolattartási napló, átadás-átvételi ív), melyek rögzítik a szolgáltatás igénybevételének feltételeit. Az adatlapok akkor is fontos szerepet töltenek be, ha az adott gyermek ügyében szigorúbb intézkedésre kerül sor (pl. perindítás szülői felügyeleti jog megvonása iránt, örökbefogadhatóvá nyilvánítás). A tavalyi évben egy 2 éves kisfiú minden hónap 1. és 3. hétfői napján találkozhatott nálunk a szüleivel.

- *Kórházi szociális munkát* Központunk nem végzett, hiszen a helyi viszonyok nem tették indokolttá. Ennek ellenére folyamatos kapcsolatban álltunk a járásunkhoz két legközelebb található kórház (Balassagyarmat, Vác) szociális munkásával és védőnőjével. Az együttműködés elsősorban az ellátási területünkön élő kiskorú várandós anyák érdekében volt fontos. Ezen kívül a jelzőrendszer tagjaként a kórház több alkalommal értesített kiskorú veszélyeztetéséről; külön kiemelném a balassagyarmati gyermekosztály osztályvezető főorvosának tevékenységét, amely gyermekvédelmi szempontból példaértékű.
- Speciális szolgáltatásaink körébe tartozott a *jelzőrendszeri készenléti szolgálat* biztosítása is, amely a Központ nyitvatartási idején kívül felmerülő krízishelyzet esetén biztosít szakszerű segítséget. A munkatársak –váltásban- közismert telefonszámon voltak elérhetők. A legtöbb esetben ügyfeleink információt kértek, rövid tanácsadásra tartottak igényt. Családsegítő kollégák is kerestek néhány alkalommal, részben egyeztetni, mely intézkedés lenne a legmegfelelőbb az adott helyzetben, részben pedig konkrét jelenlétünket kérni a terepmunka végrehajtásához.
- Feladatunk volt a *jogi tájékoztatásnyújtás* ügyfeleink részére történő biztosítása is. Ez a szolgáltatás sok esetben képzett szakember bevonása nélkül valósult meg, hiszen a Központban dolgozók bármelyike képes pl. keresetlevelet írni. Leginkább gyermekelhelyezés, vagy annak megváltoztatása ügyében kértek tanácsot, és ehhez kapcsolódóan a kapcsolattartás szabályozásához. Olyan esetekben, amelyre korábbi gyakorlatunk nem biztosított kellő tapasztalatot (pl. börtönzsúfoltsággal kapcsolatos jogorvoslat), az online jogi tanácsadás lehetőségével éltünk.
- Speciális szolgáltatásaink közül a *pszichológiai tanácsadásra* mutatkozott a legnagyobb igény. A módszertani találkozókra tapasztaltuk, hogy ez a megye többi járásában is így van. Ennek ellenére a gyermekjóléti központok által kötelezően alkalmazandó személyek között nem szerepel tanácsadó szakpszichológus. A szakmai felügyeletet ellátó szerveknél jeleztük, hogy szükséges lenne a lista bővítése, vagyis a központi költségvetés terhére történő létszámbővítés. Álláspontunk szerint kizárólag ez oldaná meg, hogy a szolgáltatáshoz való hozzájutás egyenlőtlenségei ne mélyüljenek el. Ügyfeleinket a Pedagógiai Szakszolgálat vezetésével történt egyeztetést követően az ott foglalkoztatott szakemberhez irányítottuk.

A fentiekén túl a Központ feladata az is, hogy az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára szakmai támogatást nyújtson. Ennek értelmében lehetőséget biztosítottunk eszmegbeszélésen való részvételre, előre elkészített, egész évre vonatkozó időbeosztás és tematika alapján. A szervezés a jelzőrendszeri tanácsadónk feladata volt. Elsősorban ő tartotta a kapcsolatot a jelzőrendszer tagjaival, a témában tartott tanácskozásokon képviselte a Központot; heti rendszerességgel összegyűjtötte a szolgálatok által megküldött jelzéseket, összesítette, feldolgozta azokat, figyelemmel kísérte, melyek a járás területén előforduló legfőbb problémák, és ezek megoldására milyen lehetőségek

kínálkoznak. A jelzések alapján a védőnőknek szervezett szakmai napot, ahol munkájuk gyermekvédelmi vonatkozásairól egyeztettünk.

A Központ szakmai feladatainak ellátásához, a munkafolyamat tisztán látásához nagy segítséget nyújtott az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott szakmai protokoll. Az ebben foglalt szabályozás betartása kötelező és számon kérhető. Hátránya, hogy a gyermekjóléti szolgálatok és a Központ feladatait nem különíti el teljes mértékben, valamint hogy nem szakmai team-munkára épít.

Munkavégzésünk során jó kapcsolatot ápoltunk a társintézményekkel. Minden esetben számíthattunk a gyermekjogi képviselő segítségére, akivel rendszeresen konzultáltunk ügyeinkről. A Módszertani Központ találkozásaink alkalmával igyekezett tájékoztatni a várható változásokról, azokra felkészíteni. Kollégáink fogadták javaslatainkat, bevált gyakorlatainkat, bár a mindennapos munkánk folyamán nem érzékeljük, hogy azt a gyakorlatba is beemelték volna. Tapasztalatunk szerint a járás területén működő család- és gyermekjóléti központok nem egységesek: részben, mert eltérően definiálják a jogszabály által leosztott feladatokat, részben, mert más működési feltételek mellett dolgoznak.

Ellenőrzés

A tavalyi év folyamán a Központ működését két alkalommal ellenőrizte a Nógrád Megyei Kormányhivatal, illetve a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság illetékes munkatársa. Ezen alkalmakra 2017. áprilisában, majd 2017. májusában került sor. Mindkét időpontot korainak véltem, hiszen nem rendelkezünk még „bejártott” rutinnal az esetkezelést illetően, továbbá néhány szolgáltatásunk ekkor még kialakítás alatt állt. Az eljárások során megállapítást nyert, hogy a munkavégzés személyi-tárgyi feltételei, a gyakorlatban alkalmazott esetkezelés megfelelően került kialakításra. A helyszíni ellenőrzést követően a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által megküldött jegyzőkönyv felvetette problémaként, hogy Központunk nem végez családsegítést, holott a jogszabályi előírás értelmében kellene. A szakmai program újbóli, ennek megfelelő kiegészítését írták elő. Tekintettel arra, hogy a rétsági járás területén működő gyermekjóléti szolgálatok biztosítják ezt a szolgáltatást, a párhuzamos feladatellátásnak nem láttuk értelmét. Álláspontunkról - egyeztetett időpontban, majd írásban is - tájékoztattam a Kormányhivatal ellenőrzésért felelős munkatársát, aki ez alapján lezárta a szakmai program átírására irányuló hatósági eljárást.

Pályázatok

Az elmúlt év során figyelemmel kísértük a bejegyzett tevékenységünkhöz kapcsolódó pályázati lehetőségeket. Részt tudtunk venni a Rétsági Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által meghirdetett munkaerő-piaci programban, melynek köszönhetően negyedik, kötelezően alkalmazandó főként felvett kollégánkat támogatott foglalkoztatás keretében alkalmaztuk.

Sikeresen pályáztunk továbbá egy tíz alkalomból álló, 400.000 forint értékű, szakmai személyiségfejlesztést célzó szupervízióra. A foglalkozások megtartására a Központ irodájában került sor, résztvevői a Nyugat-Nógrád Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központunk dolgozói voltak. A programsorozat teljesítésével eleget tettünk - 30 pont értékben – továbbképzési kötelezettségünknek, illetve a Gyvt. azon előírásának, mely szerint

a Központ szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

Megvalósult célok, fejlesztési szándék

Működésünk első éve sok kihívást tartogatott intézményünk számára. Szervezeti és szakmai struktúrát kellett kialakítani, helytállni az eseteket illetően, felkészülten fogadni a protokoll módosításait, a jogszabályi változások nyomán megjelenő új feladatokat. Tőlünk telhetően mindezeknek eleget tettünk.

A szakmai munkát illetően további változások várhatóak a család- és gyermekjóléti központok életében. Ezek közül az egyik legfontosabb a szociális diagnózis készítésének bevezetése a 2019. évtől. Az esetfelvevő szakember által készített szociális diagnózis lesz az alapja a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételének, vagyis az fogja meghatározni egy adott személy ellátások iránti szükségletét. A tavalyi évben Nógrád-, Heves- és Borsod-Abaúj-Zemplén megye járásaiban tesztelték a folyamatot, melynek részeként intézményünk egy kollégája felvevőbiztosi feladatot is végzett, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal kötött megbízási szerződés keretében.

2018. szeptember elsejétől a család- és gyermekjóléti központoknak iskolai szociális munkást kell alkalmazniuk a járás területén működő óvodák, iskolák számára. Ennek előkészítő felmérése a tavalyi évben részünkről lezajlott. Központunk folyamatosan gyűjtötte a tapasztalatokat azoktól az intézményektől, ahol ez a tevékenység kísérleti jelleggel már működött.

Az intézmény működéséhez szükséges személyi feltételek maradéktalan teljesítése érdekében az intézményvezetőnek szociális szakvizsgával kell rendelkeznie. A tavalyi év átmenet volt a képzést illetően, így szociális szakvizsgára már nem lehetett jelentkezni. A helyébe lépő szociális ágazati vezetőképzésben való részvétel feltételei még nem tisztáztak.

Záró gondolatok

Elmondható, hogy munkával teli évet tudhatunk a hátunk mögött. A kollégák jól felkészült, összetartó, hivatástudattal rendelkező szakemberek. Köszönetünket szeretnénk kifejezni a fenntartónak és a város vezetésének, mert az általuk biztosított támogató háttér is szükséges volt ahhoz, hogy eredményes évet zárhassunk.

Kérem beszámolóm szíves elfogadását!

Rétság, 2018. június 07.

Kovácsné Gregor Márta
intézményvezető